

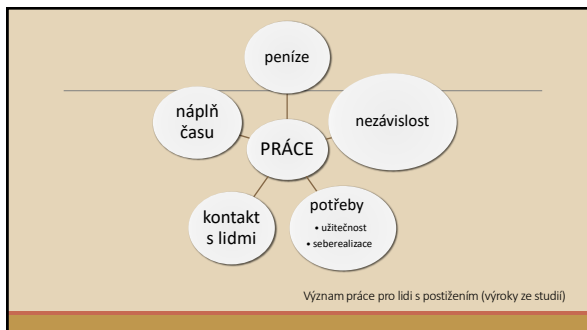
Přechod škola-povolání Tranzitní program

PROFESNÍ ORIENTACE, PROFESNÍ PŘÍPRAVA

Dospívání

- ❖ čas tělesného, duševního a sociálního dozrávání
- ❖ emancipace od závislosti na rodině, snaha o postupné „osamostatňování“ (vlastní názor, rozhodování, nesouhlas vs. potřeba pomoci, podpory)
- ❖ hledání vlastní identity a smyslu života
- ❖ navazování vztahů – co je „důležité“?
- ❖ uvědomění vlastního postavení ve společnosti
- ❖ **představy o budoucnosti (profesní orientace)**

Proč pracovat?

Profesní orientace

- ❖ Jakou práci bych jednou chtěl/a dělat?
- ❖ Jakou práci bych jednou mohl/a dělat?
- ❖ Kde se to naučím?
- ❖ Pomoc při rozhodování (o budoucí profesi a škole)
- ❖ Podpora motivace, zjišťování silných a slabých stránek, očekávání

Představy, znalosti, kompetence u žáků s postižením

- ❖ Během vzdělání – znalosti, dovednosti, kompetence
- ❖ Chybí reálné představy
 - co, kde, jak často, za kolik...
- ❖ Chybí důvod: *Proč pracovat?*
- ❖ Úkol k diskusi: Jak motivovat k práci?

Profesní orientace

- ❖ Pomoc při rozhodování o volbě povolání

ÚKOL

- ❖ Kdo poradí?
- ❖ Co zjišťujeme?
- ❖ Jak zjišťujeme?

Volba budoucí profese / prof. vzdělávání

- ❖ **KDO poradí? (poradenští pracovníci)**

- ❖ Porad. pracovníci na školách
- ❖ PPP – kariérové poradenství
- ❖ SPC – kariérové poradenství
- ❖ Informační a poradenská střediska při úřadech práce (IPS)

Volba budoucí profese / prof. vzdělávání

- ❖ **CO zjišťujeme?**

- ❖ druh a charakter zdravotního postižení
- ❖ zájem, přání, seberealizace
- ❖ dovednosti, silné (slabé) stránky
- ❖ schopnosti, samostatnost, soběstačnost
- ❖ vzdálenost školy, podmínky
- ❖ náročnost vzdělávání
- ❖ budoucí pracovní uplatnění

Volba budoucí profese / prof. vzdělávání

❖ JAK zjišťujeme? (prostředky v poradenství)

- ❖ Pozorování
- ❖ Rozhovor
- ❖ Anamnestické údaje
- ❖ Analýza produktů
- ❖ Testy

Úkol – představy o profesi

KUCHARĚ / KUCHARKA

- Co dělá kuchař / kuchařka?
- Kde pracuje kuchař / kuchařka?
- Co se ti líbí na práci kuchaře / kuchařky?
- Co se ti nelíbí na práci kuchaře / kuchařky?
- Chtěl / chtěla bys být kuchařem / kuchařkou?
- Proč (ano / ne)?

→ diskuse, rozvoj představ, doplnění informací (realita), podpora komunikace, schopnost argumentovat, exkurze

Aktivity podporující osobnostní rozvoj

- ❖ Zjišťování silných a slabých stránek
- ❖ Sebepoznání, sebehodnocení, sebedůvěra
- ❖ Úkol:
 - *Jaký/jaká jsem... Jaký/jaká bych si přál/a být...*
 - *Toto umím. Tohle mi jde dobře.*
 - *Tohle ještě neumím. Toto mi nejde.*
 - *Toto bych se chtěl/a naučit.*

Příprava na práci jako součást vzdělávání

- ❖ RVP – vzdělávací oblast Člověk a svět práce
- ❖ Cíl: zprostředkování znalostí a rozvoj dovedností
- ❖ Klíčové kompetence ve všech RVP – pracovní
- ❖ Rozdíly – viz jednotlivé RVP

Problematické oblasti - shrnutí

- ❖ Nedostatečné nebo nereálné představy
- ❖ Málo kontaktu s reálným světem práce (přes školu, přes rodinu...)
- ❖ Žáci se SVP – ne vždy motivováni k tomu, aby chtěli pracovat, aby chtěli na sobě pracovat, chtěli se učit, rozvíjet („musíš mít co nabídnout“)
- ❖ Podceňování schopností a dovedností žáků se SVP (omezení vs. potenciál)
- ❖ Nedostatek samostatnosti (ne soběstačnosti) a chuti se osamostatnit
- ❖ Problémy ve spolupráci – škola, rodina, trh práce (zaměstnavatelé)

Profesní příprava

Profesní vzdělávání

- ❖ běžné školy
- ❖ speciální školy

(Speciální) Střední školy

- Gymnázium
- Střední škola pro zrakově postižené
- Konzervatoř pro zrakově postižené
- Střední škola pro sluchově postižené
- Střední škola pro tělesně postižené (SOU, SOŠ)
- Odborné učiliště
- Praktická škola

Střední školství – gymnázia

Gymnázia (úplné střední vzdělávání) – připravují především na další studium

- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia
- [Gymnázium pro zrakově postižené](#) v Praze
- Soukromé gymnázium Integra v Brně

Střední školství – střední odborné školy

Střední odborné školy (úplné střední odborné vzdělávání) – připravují na odborná povolání

- oblasti ekonomická, technická, zdravotní, ped., soc. právní, umělecké apod.
- [SŠ pro sluchově postižené](#), Hradec Králové
- [SŠ pro sluchově postižené](#) ve Valašském Meziříčí
- (elektrotechnika)
- [Obchodní akademie](#), Odborná škola a Praktická škola Olgy Havlové, Janské Lázně (video)
- [SŠ pro zrakově postižené](#), Brno
- [Střední škola Aloyse Klára](#), Praha

Střední školství – konzervatoř

Konzervatoř – typ střední odborné školy, připravuje na uměleckou či umělecko-pedagogickou činnost

- Hudba, zpěv, tanec, hudebně-dramatické umění, ladění
- [Konzervatoř Jana Deyla](#) a SŠ pro zrakově postižené, Praha

Střední školství – Odborná a střední odborná učiliště

Střední odborná učiliště (odborné vzdělání) – připravuje pro praxi

- Dvou a tříleté obory, výuční list

Odborná učiliště

- Dvou a tříleté obory
- [OU a Praktická škola Lomená](#), Brno

Praktické školy

- Jedno a dvouleté obory

Přechod ze školy do práce – Tranzitní program

[Tranzitní program](#) – Rytmus, 9:22 min.

Tranzitní program (TP)

Pro žáky/studenty s postižením

Cíl:

- Umožnit vyzkoušet si práci v běžné prostředí formou individuálních praxí
- Získat sociální a pracovní dovednosti, zvýšit svoji samostatnost
- Pomoci při přechodu ze školy do zaměstnání na otevřeném trhu práce

Tranzitní program nabízí

- ❖ vytipování místa pro praxi, které bude odpovídat schopnostem a požadavkům studenta
- ❖ vyjednání průběhu a podmínek praxe a možnosti přijetí praktikanta zaměstnavatelem (po ukončení praxe) do pracovního poměru
- ❖ zajištění pracovního asistenta, který podle potřeby doprovází praktikanta na pracoviště a pomáhá mu naučit se potřebné pracovní i sociální dovednosti
- ❖ poradenství (sociální a právně-pracovní)

Podmínky účasti na TP

- ❖ Musí být žákem posledního či předposledního ročníku speciální školy
- ❖ Musí chtít využívat služby TP a aktivně spolupracovat
- ❖ Musí chtít po ukončení pracovat v běžném pracovním prostředí (ne v chráněné dílně)

Poskytovatelé TP – neziskové organizace

Rytmus
 AGAPO
 SPOLU Olomouc
 Asistence
 Tichý svět
 Máme otevřeno?

Zdroje

BARTOŇOVÁ, M., PITNEROVÁ, P., VÍTKOVÁ, M. et al. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve středním školství. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2013. ISBN 978-80-7315-243-7.

OPATRILOVÁ, D., PROCHÁZKOVÁ, L. *Předprofesní a profesní příprava jedinců se zdravotním postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5536-0.

ŠIKULOVÁ, Renata, Eva MRÁZOVÁ a Iva WEDLICHOVÁ. *Pomáháme žákům s výběrem vzdělávací a profesní dráhy: metodická příručka pro učitele základních škol*. Vyd. 1. Most: Hněvín, 2007. ISBN 9788086654201.
